

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
Helyben előfizethet: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordai utca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: 6t hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
Nyitlittér sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é.
Félévre 6 frt. o. é. Évnegyedre 3 „ „ „
Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendők be.

Az előfizetés minden hó 1 és 15-kétől megújítható.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

A tusnádi fürdőről aug. 20.

A gyogyerővel bíró vizforrás jótékony hatását nagy mérvben fokozza ezen a Székelyföld keleti részére hajló kedves vidéken a helynek természetből megadott szelíd regényes fekvése s a zöld falombokkal borított, hegyormokról leomló üde légáramlata, melyek az időtöltő, de egészséges vendégek kedélyének emelésére, a fáradalmak vagy betegségek nyomása alatt megrongált test erejének pedig helyreállítására kölcsönösen összehatnak.

Ennek lehet tulajdonítani azt, hogy a fürdő ma már Erdély többi fürdői felett első helyet foglal el, s hogy évről évre sürbben jelenkező közönségnek tárja föl keblét s fogad barátságos karjai közé honfit és idegent.

Ez idén is jelentékeny volt száma azoknak, kik e helyet fölkeresték egy annyira, hogy ma, midőn az idey már-már vége felé hajlik, mintegy 800 egyen élvezi a derült időjárás által megkönnyített s a természet szabad keze által megadott, s a társas élet különböző viszonyai- és mozzanataiból önkényt előálló és kinálkozó élményeket. Itt üdülnek az iskolai év elmét fárasztó munkájából egy pár hétre kibontakozó tanárok, itt felejtik el kissé bajait a közgazdaság nehézkes útján haladó hivatalnok, s a SS-ok bonyodalmas böngező törvény bíró és ügyvéd; itt kívánja élvezni a zűzadásal teljes munkájának zsenge eredményét a vidéki földbiró; itt töltik rövid szabadság-idejüket Marsnak gyöngélgéző vitéz honvédek; itt időznek az orvosok, hogy gyógyítsanak és kereskedők, hogy pénzt és életert gyűjtsenek; a vendéglősök, hogy éljenek és ha olykor gyengén is, éltsenek; Abraham fia, hogy fürdőjenek és füröszenek; özvegyek, hogy a magány élet unalmából kissé élénküljenek; családanyák, hogy az apróságok körüljárásának zaját kipihenjen; hajdanok, hogy fejlődő ábrándjaiknak több anyagot s szabadabb tét leljenek; egészségesek, hogy kedvtelést szerezzenek; betegek, hogy enyhüljenek; gazdagok, hogy anyagiilag apadjanak; szegények, hogy némileg fölönvedjenek; ide sereglenek legnagyobb mértékben össze az moldva oláhországi különböző állapotú sarjadékok, hogy előre is élvezzék előnyeiket azon földnek, mely szerintök egykor az idegenek kezéből ki fog vétetni s nekik átadni. Sőt bepillantott ide az idén frank, orosz és spanyol is, de teljességgel nem azért, hogy akár a porosz-francia háború felújításának esetére helyrajzi tanulmányokat tegyenek, akár mintha a D. Carlos-féle spanyol zavargás megszüntetésének utolsó csatáját e hegyek közé akarnák áttenni.

És ennyiféle természetű, állapotú és nemzetiségű nép közül mindenik feltalálja a maga élvezetét, mert Minier Lajos fürdő-biztos mindent elkövet arra nézve, hogy a rend fentartassék és a közönség napról napra újabb mulatságot találjon, újabb mozgalomnak legyen szemtanúja.

E mozgalmak közül, melyek egy hét folyamának köré ölelik át, megemlítendő az új sétány, mely az Olt jobb partján vonul lefelé, aug. 16-án történt megnyitása. E kis ünnepély egészen fölvilányozta a közönséget. A fedett sétánytól délután 4 órakor elinduló társaságot a zenekar mulattatta mindaddig, míg egy része az új hidon az Olt folyóját átlépve a meredező hegy alatt el- és visszavonult, más része pedig a hid mellett eső fűrészek deszka-szelidelő járását bámulta, vagy az Olt habjainak kövök közt tova lebbentő játékában gyönyörködött.

Ennél még nagyobb szerű volt a postolirki rályunk ő Felsőge születés napja évfordulójának megünneplése. A biztos ur intézkedései erre nézve is kellő elismerést érdemelnek. Aug. 17-én este dísz-tánczvizsgalm rendeztetett, mely a legfényesebb tánczvizsgalmak egyike volt. A tánczteremnek az ajtóval szembe eső falát király és királyné ő Felsőgei olajfestményü képe díszítette. A csillárokról fenyőgalyakból készített koszorúk lógtak; a szegleteket hasonló galyakból összefűzött lánczok kötötték össze, mintegy jelezvén, hogy a szívek érzelmei is itt barátságba és egységbe fűződnek. A vizsgalm, melyre a vidékről számos magyar család jelent meg, legelőnkebben és kedélyesebben folyt le s tartott egész reggelig, midőn üdvölvések közt a zenekar nyiltabb terekben elvonult s népesebb lakosztályok előtt alkalmi darabokat játszott.

Aug. 18-án délelőtt 11 órakor ünnepélyes isteni tisztelet tartatott. A szent misét, mely tömeges vendég jelent meg B. iró Béla a gy.-fehérvári gymnasium igazgatója a osik-tusnádi plébános és Lőrincz Ferencz új felszentelt pap segédkezése mellett tartotta. A „Te Deum“ hangzolására a zenekar rögtön megkezdette szép mise darabjait. A hatás nem hiányzott. A közönségnek jól esett, hogy míg ő Felsőgei kegyelettel emlékezhetett meg, addig a mindennapiassá vált világi zenét néhány perczre vallásos hangokkal cserélheté föl s szívéreimrendkívülbb módon fejezhette ki.

A szűkkörű díszében, melyet a fürdőbiztos ur a társaság nevében rendezett, főnemlített gym. igazgató kiemelve azon körülményt, hogy ma az egész országban viszhangzik a magyar király iránti üdvkivánat szava, s hogy amár e kies vidéken el vagyunk szigetelve a társadalmi testületektől, de azért szívünk kegyelet érzelmében amazokkal egyesülve vagyunk, élte ő Felsőgei és az egész királyi családot. Este az egész fürdő kiválóságotatott s újabb mozzarágyú durrogása ismételte tiszteletadónk lerovásának ez alkalommal befejezését.

Örömmel jegyzem föl ezeket, annál is inkább, mert megnyugtató eredményül tűnik föl előttem először, hogy több felől itt összetalálkozó többféle vendégek társadalmilag kellőleg tudnak viszonyulni és egymással barátkozni, másodsor, hogy a magyar ember bármily elszigetelt helyen legyen is, kegyelettel csung ősei szokásán s lovagias magatartásán fogva, kifejezi ragaszkodását a legelső magyar ember, a király iránt.

Fürdőző.

Közélet egy nagy városban.

Glasgow nem csak azért nagy város, mert a tavalyi népszámlálás szerint külvároaival együtt több mint 570,000 lakosa van, hanem nagy azért is, mert mindazon elemek, a melyek egyfelől a társadalmi, másfelől a forgalmi életnek főemelyit képezik, bőségesen megvannak benne.

Hogy a közélet létketése leginkább a társulatokban nyilvánul, azon nem lehet kételkedni. S így Glasgow közéletének is egyik legbiztosabb főmérője társulatainak nagy száma és virágzó állapota lévén: úgy hiszem, nem teszek helytelenül, ha e társulatokról emlékezem meg e lapok olvasói előtt.

Némi dolgokat azonban előre kell bocsátanom. Egyik az, hogy ezen adatok egyről-egyig a legközvetlenebb s leghitelesebb forrásból vannak merítve; s így azokért, a miket elsorolok, teljesen felelősséget vállalok; kétségkívül van azonban igen sok olyan, mi figyelmem s jegyzeteim köréből kimaradt, mert — s ezt nem szerénység, hanem az objectiv meggyőződés mondatja velem, bármily figyelmes is legyen a szemlélő: a társadalmi élet annyi ágának megismerése nem könnyű munka: a teljes ősméret nem heteket, de éveket vesz igénybe, s különösen Angliában, s még inkább Skóziában, hol a társadalmi élet önálló működését a historiai fejlődés csodás jellege nemcsak felette kifejlesztette, hanem külső behatások nyomása alatt igen kuszáltá is tette. Elég ez irányban egylőre csupán a hitefekezeti kérdésre utalnom, mely csaknem minden irányban a társadalmi tevékenységnek igazi veres fonaként szövődik át, itt jobban, mint bárhol másutt.

A második megjegyzésem arra vonatkozik, hogy Glasgow közéletének és társulatainak ősméretése azért hálásabb munka, mint a többieké, mert a város modernebb, mint például York vagy Edinburgh; kétségtelen pedig, hogy a régi viszonyok ismerete nehezebb ma s nyomasztó. A német nemzetgazdák lübecki congressusán vevén részt, jól emlékszem Baumgartner derék előadására a kegyes alapítványok tekintetében. A lehető legfuresőbb esetek. Szolgálók, kik háttérben álltak a pap-sor-nam el meoreven a resolútiót, mely akkor keresztül ment, hogy a kegyes alapítványok ellenkezők a kor szellemével hanem annyi áll, hogy e kegyes alapítványok nemcsak a közszellem megértésére nézve neheztők, hanem egyenesen gátolják a közszellem működését némely irányban.

Ez állítást oly annyira igaznak tartom, hogy a tökefelhalmozást ily társulatoknak nem is vélem jogában lenni nemzetgazdasági szempontból, hanem utasítani mindig s minden egyetlet a közérzelemre, a közsegélyre, mely, mint körtárs, nem egy jövő ismeretlen kor eshető szükségleteire anticipál, hanem saját sebeit gyógyítja. Nem tagadom, hogy a kettő közt oly forma különbséget látok, mint az egészséges és beteg ember közt, ha egyenlő orvosságot szed mind a kettő.

Ime, ez az ok, miért mutatom be Glasgow-t. A harmadik megjegyzésem valóban vonatkozik arra, hogy a ki a közélet működését pusztán a társulatokban igyekeznék felismerni Angliában: feltehetően körben mozogna. Az autonomia, self-government azon nagy mértékénél fogva, mely a historiai fejlődés szellemében oly annyira uralkodóvá vált Angliában, a közszolgálat mindegyik ága — mondhatni, — maga a társadalom, mint olyan által látatik el. Nem kell említenem a juryt, a County igazgatást, a Vestry rendszert, nem a milíciát, az önkényes rendszert: ismeretes az ugy is eléggé nálunk. De Skóziában még egy hatalmas tényező járul ezekhez: az egyház. Midőn a presbyterian egyház nyilvánított a skótok uralkodó egyházának; s mögött, midőn a kegyuri jog ellenében az egyház egy hatalmas hitelvéiben nem különböző része, mint free church, éppen a legszelebb autonómia biztosítása céljából eldobott magától minden segélyt: nemcsak az egyház kormányására biztosította a hívek befolyása, hanem ezen felül az egyházi élet keretén belül az autonómikus értelemnek egy hatalmas tápot nyújtott, s ugyanakkor a társadalmi tevékenység egy új terét biztosította.

A skót polgár tevékenysége, mint palamenti tag a House of Commonsban, vagy választott peer a House of Lordban az állami élet lefelsőbb körétől le a legalsóbbik biztosítva van. Ő hozza a törvényeket, ő választja a Lord Provostot, (polgárgy) tanácsnokot, állandó bizottságokat, igazságszolgálati, közigazgatási tisztviselőket; de ezen felül aztán a társadalmi életnek nincs az a mezeje, melyen működni ne tudna.

Ezeket előrebocsátva, áttérhetünk már most tárgyunkra; sorba vévén a közélet nyilvánulásait Glasgowban, a mint vonatkoznak: 1. a közigazgatás és igazságszolgálat, 2. az egyházi ügyek, 3. humanistikus célok előlése, 4. nevelési célok megvalósítása, 5. tudományos, irodalmi és művészeti, 6. egyes célok előlése, idesorozva a kereskedelmi célokat, a mennyiben nem privát nyereszkedésre céloznak, s a fentebbiekben nem érintve.

Ismételnem kell, hogy felsorolandó adatok mind hitelesek; s így bár kétségkívül hiányosak, —meglehetősen képet alkotnak egy nagy város közéletéről.

I. Közigazgatás és igazságszolgálat.

Azon törvények, melyek a parlamenti tagok megválasztására nézve érvényben vannak, eléggé ismeretesek.

A lordok házába választatik 16 peer a skót peerek közül, az alsóháza a köztörvények értelmében Glasgowban jelenleg 3 képviselője van: Anderson György, Dalglis Róbert és Grabans Vilmos.

A városi ügyek élén áll Lord Provost, a balfelk, száma nyolcvan. A városi szerkezet nem sok különbséget mutat a mieinktől. Az állandó bizottságok a következők. 1. pénzügy, számadás, peres ügyek. 2. városház, árucarnok, harangok, toronyórák. 3. városházi albizottság. 4. templomok

és cizimtermek, temetők. 5. iskola- és nevelésügy. 6. polgárjog. 7. gázvilágítás. Ezekhez jönnek még az 1859-ki speciális törvény értelmében: 8. a parkok, közmulatóhelyek és képtárak. 9. a vásárlóhelyek, és vágóhidak. 10. a város szénítése tárgyában működő bizottságok. Nem lesz talán érdektelen megjegyezni, hogy ez utolsónak is — mint általában minden bizottságnak — elnöke Lord Provost, s tagjainak száma jelenleg 18, a múlt évben azonban csak 14 volt.

A rendőrségi ügyek a rendőri törvényekkel összhangzóan kezeltek, meglehetősen ellentétben az autonómiával. Az 1866-ki, ugynevezett Glasgow Police Act értelemben van ugyan egy Board of Police, melynek elnöke szintén a Lord Provost, de ennek hatásköre nagyobb részben csak manipulációs természetű.

Nagyobb súly fektetendő a Clyde-hajózási bizottságra, melyre van bizva Glasgow életére: a Clyde. Ennek elnöke szintén a Lord-Propost. Tagjai közül egyrészt (jelenleg 10-t) a városi tanács; másat (most kettőt) a kereskedelmi kamara, másat (jelenleg szintén kettőt) az iparszövetség, ugyanannyit a kereskedelmi szövetség (Trade and Merchants House); s végre egy nagy részt (9-et) a hajótulajdonosok és adófizetők gyűlése választ. Így van e bizottságnak 25 tagja összesen. Működésének fényes eredménye, hogy Port Glasgow, mely régebb időben egyedüli kikötője volt a városnak, ma már nem virágzik, miután a kereskedés összes ereje, — hajózatolva tétlenül a Clyde, — bent a város közepén összpontosul.

A Pilot Boardba a Clyde-biztosok 8, a greenocki docks-biztosok 5 tagot küldnek, a mellett a Port Glasgow, Dumarton és Rotheray, a közel kikötők provostjai állandó tagjai.

A hidak felett, melyeken a gyalog közlekedés szabad, szintén egy külön bizottság ügyel fel a Lord Provost elnöklete alatt, a szomszéd Ayr és Roufnew megyék 4-4 kikötője is tagja lévén a bizottságnak, miután a hidak költségeihez ők is járultak.

A vízvezeték ügyében is külön bizottság van. Ezelőt privát társulat kezelte a vízvezetési ügyet, hanem a víz rossz volt és drága. 40 mérföldnyi távolról, a gyönyörű Kative tóból vezetik most ide a vizet a város költségén, fele áron s aligha nem a legjobb, melylyel nagy város dicsekedhetik. A nagy műnet a királyné nyitá meg 1865-ben; minden utcásarkon kut van, s a víz egyik áldása lett Glasgownak, meg kell jeleznem, hogy a vízvezetési adó a házber fontja után, ha jól emlékszem, hat pennyvel szedetik.

Ezen, tisztán városi jellegű bizottságokon kívül, vannak még az „affidavit“ vételre (kézbesítők a törvényszékeknek), a jövedelmi és tulajdon adó (income and property tax) kivételére; a békebíró-ságok állandó ügyeinek vezetésére hivatalok, s illetőleg bizottságok. Az 5 font sterlinget meg nem haladó ügyeket a Small Debt Court of the Justices látja el, hetenkint kétszer; a 12 font alattiakat a Sheriff Small Debt Courts, hetenkint háromszor. Ez utóbbi már, mint Sheriff-törvényszék, megyei ügy; szorosabban városi a Burgh Courts, mely mint Police Courts, a rendőri ügyeket látja el naponta; s mint Dean of Guild, részben a város, részben az iparosok és kereskedők küldöttjeiből állva, bérze-bíróságainkhoz hasonló választott bírósági jelleggel bír.

A megyei (County Courts) a Scheriff elnöklete alatt ülésez; ez megyei ügy; de a börtönügyre már a városnak is van befolyása, a mennyiben a lanarkmegyei északi kerület Prison Boardjába a Glasgowi hatóság 14 tagot választ. Ugyanaz áll Board of Lunacy: az örültek házában bizottságára nézve.

A kormány-egyházra nézve Glasgownban is vannak ugynevezett Parochial Boardok, melyek mint mindenütt, itt is kitéjednek a parish minden ügyeire. Választatnak 6 kerületből, egy 7-dik rész a magistrátus által nevezetik ki, egy utolsó pedig a kirkessio által. Ez rendelkezik a szegényügy felett is; eljárása kétféle lévén. Ugy bizottságokra oszlik, mint Cityben, hol a következő bizottságok vannak: a) pénzügyi, adókvetési, b) ház- és lakásfelügyelő, c) orvosi és egészségügyi, d) a gyermekekre felügyelő, e) segélyügyi, f) ellenőrző bizottság; vagy egyszerűen két osztályra szakad: a szükséglet és fedezet osztályra; vagy a két segélyezés mód szerint: házi és házonkívüli

szegélyezésre. Minden osztály külön inspectoral bir, van adógyűjtője, felügyelője, orvos, ellenőre. stb.

Ezen működési térbe még mind nincsenek bevéve a kormány hivatalnokok, a melyek szintén igen nagyszámú minőségben jelentkeznek; a megyei tisztviselői működési körök (maga Lanarkshirenek 50 dejmly-lieutenantja lévén), a békébirak, a megyei hatóságok, a constabek; az 1559-dik évben felállított orv sok és sebészek testülete felügyelői és engedélyeztetelével; a procuratorok testülete, hova 16 — 19 éves ifjak vizsgálata után vételnek fel, mint közjegyzők meghatározott taxa mellett szolgálván (a vizsga tárgyai: angol olvasás, írás, számtan, földrajz, a latin nyelv elemei, fogalmazás; a jelölt előbb egy évig kell hogy jegyző lett legyen valamely hivatalos testületnél); s más egyéb egyesületek, a melyek csak félig tartoznak a közigazgatás keretébe, félig pedig magánjellegű viselkedésű magokon, s ennél fogva valamelyik más osztályba lezúnek sorozandók.

Látható, hogy a politikai és polgári jogok nem közönséges mértéke van ezekben biztosítva. (Folyt. következik.)

Konstantinápoly, aug. 15.

A konstantinápolyi állapotokról az „A. Z.” a következőket írja: Mult szombaton hagyta el az alkirály Konstantinápolyt, hogy Egyiptomba visszatérjen s mintha jelenléte az ottani irányadó egyénekre nézve nyomasztó kényszer hatása lett volna, már a következő nap megmutatta, hogy az alkirály eltávoztával ez eloszlott.

Az elutazást követő napon ugyanis a konstantinápolyi sajtóiroda azonnal egy rendeletet bocsátott ki, mely három ottani lap megjelenését betiltá. E lapok az: „Anatole,” mely görög betűkkel nyomtatott, de törökül írt lap volt, s egyszersmind a török journalistika nestora s a kappadociai és lykaoniai görög hitvallású lakosok közlönye; a „Turcia” bolgár nyelven írt lap, a bolgár nemzeti párt lapja, mely párt sem a fanarioti patriarcha, sem az orosz panslavisták befolyása alá nem adta magát; a „Sedai Hakikat” (az igazság szava) törökül szerkesztett, örmény betűkkel nyomtatott lap, mely azonban csak igen kis körben volt elterjedve.

A betiltás indoklásul az mondatott, hogy a lapok vizsályt és egyenlenséget ilyekheznek szítani a török birodalom különböző nyelvű népei között. Meg nem is csillapult a közvélemény felháborodása, melyet a rendszabály előidézett, midőn a következő napon folytatott ezen eljárás. A „Levant Herald” a török pénzüg. i állapotokat illusztráló egy cikk miatt két hónapra felüggesztett, és a „Konstantinápolyi” egy O. országgal ellenes hangulatu cikkért elővizsgálat, intés nélkül, a cikk megjelenése után két hónappal egyszerűen betiltatott. Ezel egyidejűleg a többi török lapok szerkesztői meghívtattak a sajtóirodába, s felszólították az, hogy minden, a bolgár-török kérdést illető és Oroszországgal szemben ellenséges hangulatu cikkek kiadásától, a lap betiltásának terhe alatt, tartózkodjanak.

E körülmények azt tanúsítják, hogy a magas porla politikájában ismét változás állott be Oroszországra javára; Oroszország befolyása látszólag tulajdonra jutott, minnek közvetlen következménye az, hogy a bulgáriai exarchatásra vonatkozó s minden párt által kivihetetlennek nyilvánított fermán végre fog hajtani.

Midőn a szerkesztők egyike arra figyelmeztetése a sajtóiroda főnökét, hogy ily rendszabály által két ember büneiért ártatlan bűnhődnek a többiek, kik a lapkiállítás eszközeit (szedők, nyomdászok, árusok, segédék stb.) s hogy talán jobb volna, ha a cikk írója ide tennék törvényszék elé büntetés céljából, azon feleletet nyerte, hogy a török kormány nem hódolhat ily felfogásnak, miután az a nemzeti érzelmeikkel és jogfelfogással ellentétben áll. Tavaly ugyanis a konstántinápolyi lapok egy némelyike ellen indított sajtópör eredmény nélkül végződött; s így a török kormány mindenestre kényelmesebbnek találja, hogy maga büntessen ártatlanokat a bűnösökkel együtt, hogy ezeket annál bizonyosabban érje a büntetés, mint hogy nehézségekkel küzdjön a bűnösség tényálladékaik megállapításában.

Ha azonban igazságosak akarunk lenni az itteni viszonyokat nem szabad európai méretekkel mérnünk. Törökországban edes keveset segíthetne a szabad sajtó. Az itteni nép tudatlansága és vakbuzgóságánál fogva a sajtó szabadsága üdös eredmények helyett azt idézné elő, hogy verekedni kezdjenek a törökök és keresztények, a bolgárok s görögök, a katolikusok és görögök stb. Általános volna a harc és háború. A kormánynak tehát kötelessége a sajtóra felügyelni. Csak az a kár, hogy eszközeinek megválasztásában nem igen szerencsés.

A rendszerváltoztatás indokai még mély homályba vannak burkolva; s a közvélemény hajlandó azt az alkirálynak tulajdonítani. Oroszország, így beszélnek, nagyban támogatja az alkirály törekvéseit, de viszontszolgálatul kikötötte magának, hogy a khedive ismét az ő érdekeit pártfogja. És így történt, hogy az alkirály elutazása előtt nagyon szívére kötötte a szultánnak, hogy a bolgár kár-

désben ne a patriarcha, hanem Oroszország tanácsát kövesse.

Vajjon van-e alapja e hírek, nem tudni, de annyi bizonyos, hogy Oroszországnak ép oly érdeke van abban, mint az alkirálynak, hogy a törökországi állapotok, minél inkább összebonyolultjanak s hogy Oroszország az egyenes trónörökös mellett van, mely egyszersmind az alkirály érdeke is.

Kevés az alkirály elutazása előtt Bey Raf, az államtanács tagja és Kiamil bey a külügyminiszterium tarnokmestere hivatalából elmozdítottak, mert Mustafa pasától, a khedive testvérétől meghívást fogadtak el ebédre. Kiamil bey huszonnégy évig szolgált.

A szultán megparancsolta az ihtari derei völgyben egy új vízmedence építését, mely Pera és Gulata külvárosokat vízzel ellátná. Már 18,000 lira adatott ki e munkára, midőn az rögtön beszüntetett. Néhány vakbuzgó török ugyanis azt mesélte a szultánnak, hogy a török uralkodók közül mindegyik, kik a létező vízmedencéket építették, közvetlenül azok befejezése után meghaltak.

E mese oly nagy hatást gyakorolt a szultánra, hogy a munkálatokat azonnal beszüntetette. Ily októdiság miatt tehát elmarad e fontos mű, mely ezerek életének és egészségének érdekében kezdeményeztetett, és valóban mellőzhetlen szükségé vált.

A mi a cholera-t illeti, az Bulgaria s Szerbia határain némileg megszűnt. A Rumelia, valamint Triest, Venecza s Genua kikötőiből érkezők vesztegrel alá vetettek. Konstantinápolyban az egészségi állapot meglehetősen.

Közlemények a magy. kir. honvédelmi miniszterium működéséről 1867—1872.

A miniszter megbízásából hivatalos adatok alapján írta Asbóth János, magy. kir. honvédelmi miniszteri titkár.

Ötödik szakasz.

Felszerelés, élelmezés és elszállásolás.

XVI. Ruházat.

A m. kir. honvédség ruházata, az 1869-ik évben kiadott „Ruházati felszerelési szabályzat” alapján állították ki; e szerint a gyaloghonvéd tábori öltözéke: sötétkék zubbonyból, kékszürke köpenyből, kényelmes szabású buzúvörös magyar nadrágból, vízmentes buzúvörös tábori sapkából, nyakravalóból és fűző bakancsból; — a honvédszár: sötétkék, fehér bőrpánczát és belésű mentéből, barna köpenyből, sötét kék zubbonyból, buzúvörös magyar nadrágból, nyakkötőből, magyar szabású sarkantus oszmából, buzúvörös nemezcsákóból, és a gyalogsággal egyenlő tábori sapkából áll, mely utóbbi ruházattól a honvéd-dzsidásokkal abban különbözik, hogy ezek a mente helyett sötétkék ulnákat kaptak, hogy zubbonyukon mell zsinórtat nincs és végre, hogy csakó helyett sapkával vannak ellátva.

Mint hogy azonban a csapatok felszerelését illetőleg a miniszteriumnak folyton legfőbb gondja volt, hogy a ruházati és egyéb felszerelvények oly minták szerint állítsanak ki, melyek az elfogadott ár mellett azoknak czélszerűségét, tartósságát, és kényelmes szolgálati használhatóságát minél nagyobb mértékben biztosítsák; ez okból a beható megfigyelések folytan egyik-másik irányban szükségessé vagy czélirányosnak mutatkozott javításokat, módosításokat vagy átalakításokat, szakértő bizottságok meghallgatásai mellett, az újabb beszerzéseknél időközben is eszközöltette. Így az eleinte szőrből készült s hamar elfoizottt sapska-rózsákat a tartós és csinosabb fémrózsák helyettesíték; a köpenyeken olajbogyó-gombok helyett jelenleg gömbölyűek használvák, melyek a domblyukakat nem szaggatják úgy fel, mint az előbbiek, s annyival inkább nem, miuthogy két év óta a gömbölyűsoron végig erős vászon van közébe varva, miáltal a köpeny használata is sokkal tartósabbá valik; a zubbonyokon eleinte számozott gombok használtattak, a gyakorlat folytán azonban ez czélszerűtlenség bizonyulván, a mennyiben azokat, a zászlóaljok különböző létszámánál fogva, előre felvarni, s a zubbonyokat így elszállítani nem lehetett, miáltal a gomboknak zászlóaljankint elkülönített raktári kezelése vált volna szükségessé, s a igen nehézkes s költséges eljárás leendett; a zubbonyokat a számozottak helyett domboru sima gombokkal való ellátása lón elrendelve, s azóta a zubbonyok gombokkal felvarottan szállítatnak ki a zászlóaljokhoz.

Az utazások magyar szűk nadrága czélszerűleg módosított az által, hogy a térden felül kelő bősséggel állítatik ki, minél fogva az utazó mü ödezeit kényelmesebben vezetheti és a ruhadarab is kímélték; az utazások egyszersmind bakancs helyett rövids áru eszímával lattattak el.

A zsinórtatnak a ruhászerelvényekre felvarása nem eszközöltetett eleinte szabályos egyenlőséggel; most azonban a zsinórtati minták ranyomása és jelzése után minden darab ruhan egyenlő.

A tábori főzödedény eleinte bőrszájjal a háti bőrdődre volt akasztva; most azonban a derék-szíjra van alkalmazva, minnek a kényelmesebb viselés mellett még azon előnye is van, hogy azt a legény-

ség harcokközben magától a bőrdőddel együtt el nem dobhatja. E módosításnál fogva a főzödedény-szija is megfelelő átalakítás nyert.

Kiváló figyelmet fordított továbbá a miniszterium a lovasság szerelvényeire. A huszárcizma nagyobb tartósság tekintetéből bőrszegély és bőrrózsával s patkóval készült az előbbi szőrzsínórtat és rózsá, s a szegezés helyett.

A ruházatnak, mint általában a többi honvédfelszerelési cikknek is beszerzésére nézve, a miniszterium a saját kezelésű előállítás módját kiindulási pontul figyelembe sem vehető, e tekintetben fölélvul a magán-vállalkozás utján való előállítást tűzte ki, s az ezen irányban az 1869-dik évben megkezdett ajánlatok tárgyalásánál főleg arra tekintett, hogy lehetőleg olcsó árakat érjen el, s egyúttal a hazai ipar gyámoltatásához és fejlesztéséhez is, hatáskörének megfelelő mérvben, hozzájárulhasson.

Ezen — az államkincstárral való szerződhetésnek alapföltételeit képező — követelményeknek, az említett időben csakis a Harapatt-Mandl-féle vállalkozási társulat felelt meg, melynek megbízhatósága a bécsi általános banknak ahhoz egyetemleges vállalkozóul csatlakozása által tetemes mérvben növekedett.

Az említett társulattal fiz évre kötött szállítási szerződés. Ezen hosszabb időszakra való lekötözés az által indokolt, hogy miután a ruházatnak nemcsak varrását, hanem az ahhoz való kelmenek az országban való előállítását is biztosítani kellett, a honvédség évről évre emelkedő arányban növekvő posztó-szükségletének az addig lenállott gácsi és zay-ugróci gyárak pedig csak csekélyebb részben bírtak megfelelni, egy nagyobb felszerelésű posztógyár építése elkerülhetlennek mutatkozott.

Ilyen nagyobb gyár felállítása azonban 2 vagy 300,000 frba kerülven, arra csak azon föltétel alatt lehetett vállalkozni, ha készítményeinek kelete több évre biztosították.

Ezenkívül a hosszabb idejű szerződés azon okból sem vala elkerülhető, mert rövidebb, netalan egy évi szerződésnél, az évenként körülbelül egy millió forintnyi értékű honvéd-ruházat előállításához szükséges nagymérvű berendezések, kezelési intézkedések és üzleti összeköttetések, az árakat aránytalanul megdrágítottak volna, valamint hogy ezen hátrány az által is bekövetkezett volna, ha a ruházat előállítása egyes egyedül a kis iparosok kezébe tételét volna le, mely esetben még esetleges mozgósításkor, e honvédelem ügyét kockázatosítól, sem mennyiségi, sem minőségi tekintetben nem lehetett volna a szerződés szigorú megtartását oly mérvben biztosítani, mint a minőben az nagyobb készletű, és a honvédség illető közegéi által hasonlíthatatlan eredményesebben ellenőrizhető egy vállalatnál lehetséges.

A Harapatt-Mandl-féle vállalat az eddig említett követelményeknek megfelelt és nevezetesen Pozsonyban oly posztógyárt létesített, melyben évenként mintegy 300,000 rőf posztó készíthető, és mely a műszaki haladás legújabb vívmányait felkarolva, kitűnő munkagepekkel van ellátva.

Ezen gőzrővel hajtott gépek végrehajtják mindazon műveleteket, melyek a gyapju tisztításától, a posztónak ruhaczkikkul kiszabásáig szükségessé. Mig tehát más gyárak vagy csupán fonódaikul, szövődékul, avagy kallómalomokul tekintendők, a pozsonyi gyár a posztókészítés mindezen alameit egymagába egyesíti.

A pozsonyi posztógyár készítményei, a honvédruházathoz eleinte szállított posztónál tetemesen jobb, és gyenesen kitűnő minőségűek. Azok, mint már előbb említett-ül, ott helyben kiszabtatván, Pestre szállítatnak, és itten a Harapatt-Mandl-féle vállalat ügynőksége által megvarrás végett a fővárosi és közel vidéki iparosoknak adtnak ki.

A kész ruházat a pesti jósef-utcai kincstári épületben elhelyezett honvédőruharaktári bizottsághoz szállítatván, ott szakértők által megvizsgáltatik, és a jónak talált darabok átvételnek. Az említett bizottság: 1 törzstisztből, 1 századosból, 2 főhadnaryból, 1 hadnagyból, 1 számtisztből, 1 raktárnokból, 2 raktáregédből s az esetenként szükséges polgári rendű szakértőkből áll, és pedig oly férfiakból, kik részint a közös hadsergnél, részint az 1848-ik évi hadjarat alatt ruházatok kezelésével s a felszereléssel foglalkoztak, s e tekintetben kellő gyakorlati jártassággal bírnak.

E főruhatárnak első szervezése sok nehézséggel járt, miuthogy rendelkezésének megfelelő elegendes raktári helyiségeket egy helyütt kapni nem lehetett, minél fogva a beszállított szerelvényeket a városban huzamos ideig négy öt felő is, s egymástól ellenkező irányban talol eső helyiségekben kellett elhelyezni, mi a kezelést és felügyeletet, s a szerelvények gyors szétküldését és pedig épen az első sürgős felszerelés stadiumában, felette nehezítette.

E nehézségek s akadályok, másfelől pedig a tetemes berkei kiadások mielőbb megszüntethetése végett igyekezett a miniszterium időközben, az országgyűlés által az állami költségvetésben engedélyezett összeg erejéig, egy czélszerű épületet szerezni, mi azonban csak a folyó év mártius havában sikerülhetett: egy tágas telekkel bíró földszinti épületnek, a József külvárosban, József-ut-

ca 63. sz. a. megvétele által, mely czélszerű átalakítás, és pótlékezesek által a főruharaktár befogadására alkalmassá tétellett.

A beszállított kincstári szerelvények átvételére, miként fennebb említettet, a főruhatári bizottság lévén hivatva, ez intézkedik az osztálytiszték felügyelete alatt azoknak a szerelvény minőségéhez képest meghívott szakértők általi megvizsgálása iránt, mely a miniszterium által e végre kiadott részletes utasítások szerint — s anyagban úgy mint készítésben a felállított mintához alkalmazkodva — olyformán hajtatik végre, hogy felmerülő kétes esetekben szabadságukban, sőt köteleességükben áll a vizsgáló szakértőknek, a vizsgálat alatt álló szerelvények 5 százalékát fel is fejteni, s a vizsgálatot ekképpen folytatni. A visszautasított darabokat a szállító a kiszabott határidőre elfogadhatókul pótolni tartozik, különben azoknak a szállító rovására beszerzése iránt a miniszterium intézkedhetik.

Költségkímélés tekintetéből csak három szakértő van állandó alkalmazásban a főruharaktárnál; egy a ruha, egy a bőrneműek, egy a többi szerelvények osztályában; tömegesebb beszállítás és átvétel alkalmával azonban szükség szerint alkalmaztatnak a szerelvények vizsgálatára több-kevesebb számban meghívott szakértők is, eleinte 5, most 3 forint napidij mellett. Hogy ezek működése és kiérdemelt napidij járandósága kellő nyilvántartás és ellenőrzés alatt állhasson, utasítva van a raktári bizottság, az átvizsgált szerelvények mennyiségét és darabszámát kívül egyszersmind a vizsgálat napjának s tartamának a szakértő vizsgáló által is aláírandó vizsgálati jegyzőkönyvben mindannyiszor pontos bejegyzésére.

Az átvizsgált, s a kincstár részére bevételzett szerelvényekről azután a főruharaktári bizottság a szállító részére bizonyítványt állít ki, melynek alapján a beszállított szerelvényekért esedékes ársszeg, a hivatalos közegek tárgyalásain keresztülvitelve, a központi állampénztárnál kifizetetik.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, aug. 26.

— **Hátralékban levő t. előfizetőinket kérjük, méltóztassanak az illető összegeket hozzánk mihamarabb beküldeni.**

— **A „Kol. Köz.” szerkesztője.**

— **Király ő felsége legközelebb, mint már bécsi hírek nyomán említettük, egy kis katonai kísérettel Stájerországba, Felső-Ausztriába és Morvaországba csapatvizsgálatra indul. A király ezen útjára, mint Bécsből írják már folynak az előkészületek a bécsi várakban, úgy hogy ő felsége, ha körülmények közbe nem jönnek, augusztus végén vagy szeptember elején indulna el Bécsből. — A mi a királyi udvar Magyarországára jövetelét illeti, az a járvány elnyesztetől fog függni, s ez esetben az udvar három hónapot fogna részint Budán, részint Gödöllőn tölteni. Ezen idő alatt ide jönne látogatóba Gizella főhercegnő is férjével, mig Rudolf koronaherceg udvarával kis körutat tenne Magyarországon a nagyobb városok érintésével.**

— **Jury tagok utazása Magyarországra.** A nemzetközi jury VIII. osztályának (aipar) több tagja, kik, noha a közös munka már rég be van fejezve, még sem tudták megválni egymástól, ma tanulmányok kedvéért utra indultak Magyarországra és legközelebb a Thonet-féle nagyugróci fabutor gyárat fogják meglátogatni. A kirándulásban részt vesznek a csoport elnöke Peterson titkos tanácsos Petervárról, Lowe mérnök Bostonból, Geour ur Kewből (Surrey), és dr. Exner tanár Mariabrunnból.

— **A postai díjszabványok teljes adatlait állította össze Balás Sándor m. kir. postatiszt. Magában foglalja ez a világ bármely részébe küldendő levelek, pénzek és csomagok tarifáját, s a magyaroszt szövegen kívül számos táblázatos kimutatást tartalmaz. A teljes munka rövid idő múlva kikerül sajtó alól 60—70 sürűn nyomott oldalon. Megjelen évenként négyszer, mindannyiszor bővített és javított tartalommal. Előfizetési ára egész évre 1 frt 50 kr., félévre 80 kr. Az előfizetésekre szerző neve alatt a főpostahivatal utalvány-leladási osztályához küldendők.**

— **Tengerészeti növendékek felvétele.** A mai hivatalos lapban a közös hadügyminiszterium tengerészeti osztálya közzé teszi azon feltételeket, — melyek alati ifjak a hadi tengerészetbe mint növendékek felvételnek. A fölveendőktől az eléri 17. és meg nem haladott 19. életév, tökéletes testi épég, különösen jó látás, jó sikerrel végzett felső realtanodai, vagy által egyenértékű hajózási akademiában, vagy felső gymnasiumban végzett tanulmányok és elfogadott eredmény felvételi vizsgálat kívántatnak meg. A növendékek 372 frt évi fizetésben, és felvételtkor 100 frt ruházati pótlékban részesülnek. A felvételi vizsgálat a fűmei tengerészeti akademiában történik. Az írásbeli folyamodványok kellően felszerelve évi szeptember 30-ig a közös hadügyminiszterium tengerészeti osztályához benyújtandók.

— **Értesítés.** A „Székelyföld leírása” cz. munkám VI-ik és utolsó kötete elhagyván a sajtót, az előfizetők példányai f. hó 25-én fognak

Tettei Nándor és társa könyvkereskedése által szétküldeni. Miután pedig a jelen VI-ik kötet 57 iv-ből áll, s így jóval túlhaladja az ígért terjedelmet, a példányok bérmentetlenül fognak szétküldeni, eléggé lévén kárpótolva a 1. előfizetők a 20 iv-többlet által. Bolti árban a VI. kötet 5 frton szerzhető meg.

Szöllőbetegség nyomait fedezték fel Medgyes vidékén, a városi képviselő már bizottságot küldött ki annak tanulmányozására.

M.-Vásárhelyt színészeink erősen készülnek Mártha című operára, melyet sept. 1-én fognak Gerecsnével előadni.

Uj bélyeg jegyek Ez év sept. 20-tól kezdve uj 20 krros bélyeg jegyek lesznek forgalomba bocsájtva.

„A Darakenyér“ alkatrészei, készítés mő tja, jelentősége az egészségre nézve és története. Irta Vogel H., fordította Gámán Zsigmond. Demjén László bizománya.

Aranyat és ezüstet beváltak 1873 első felében Gy.-Fehérvárt, aranyat 384-8243 és ezüstöt 204-636 fontot 275,037 frt. 21 kr. osztr. értekben.

Forgó szél. Oroszország Samara kormányzóságának Novykosztye falujában aug. első napjai egyikén d. e. 11 óraker, boros időben egyszerre forgó szél támadt a falu közepén, mintegy 40 lab kerületben, a mere haladott mindent lerombolt, házakat szedett szét s a fedélzet darabjait fél mértföldnyire elszorta s egy embert a magasba emelt; egy szétfujt házból a bölcsős gyermeket 3 ölnyire lökte fel egy rakás gerenda közé. Alig tartott a forgó szél pár percig, s a mint jött ép oly hirtelen megszűnt.

765—1873 tan. éln. sz.—Kimitatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi augusztus 25. este 12 óráig.

Helység neve	Kolozsvár sz. kir. város	Julius 1. 1873.	Felek község
Helység	1	1	
Lakosság	26,382	19/6	6/1
A betegség kitérési napja	19/6	6/1	
Beteg maradt	57		
Szaporodott	5		
Osszesen	111		
meg-nyugtalt	17		
meg-nyugtalt	17		
gyógykezelés alatt maradt	74	1062/465	522
meg-nyugtalt	61	48	13
meg-nyugtalt	61	48	13

Medgyesi Tivadar,
h. polgármester.

Biasini gyorsutazási intézete 1873. év augusztus 15-től kezdve

gyorskocsi járatait naponta

Kolozsvárról Szamosujvár-Deésen keresztül Besztercezig és vissza fogja ki-terjeszteni.

Indul Kolozsvárról Szamosujvár és Deésig naponta kétszer reggeli 7 és délután 3 óraker; a reggeli 7 óraker induló gyorskocsival egész Besztercezig utazhatni.

Beszterceztől naponta reggel 6 óraker, Dé-ésről naponta kétszer, reggeli 7 és délután 2 óraker, Szamosujvárról naponta kétszer, reggeli 8 óra 30 perc és délután 3 óra 30 percker Kolozsvár felé.

Helyek árai a conductornál és irodákban vannak kifüggesztve. 40 krjával mértföldenként, 30 font szabadpdyvással számítva. E szerint Kolozsvárról Szamosujvár 1-ső hely 2 frt 40 kr, 2-ik hely 1 frt 80 kr. Kolozsvárról Deésig 1-ső hely 3 frt 20 kr, 2-ik hely 2 frt 70 kr. Kolozsvárról Bethlenig 1-ső hely 4 frt 80 kr, 2-ik hely 4 frt 20 kr. Kolozsvárról Sömkeréki 1-ső hely 5 frt. 40 kr. 2-ik hely 4 frt 80 kr. Kolozsvárról Besztercezig 1-ső hely 6 frt 40 kr, 2-ik hely 5 frt 20 kr. Beszterceztől Sömkeréki 1-ső hely 1 frt 30 kr, 2-ik hely 1 frt 10 kr. Beszterceztől Bethlenig 1-ső hely 1 frt 80 kr, 2-ik hely 1 frt 40 kr. Beszterceztől Deésig 1-ső hely 3 frt 20 kr. 2-ik hely 2 frt 70 kr. Beszterceztől Sz.-Ujvárig 1-ső hely 4 frt, 2-ik hely 3 frt 40 kr. Beszterceztől

Apahidáig 1-ső hely 6 frt 2-ik hely 5 frt. Tul-suly mértföldenként 1/2 krjával számítatik.

Felvételi iroda Kolozsvártt Biasini szállodája, Sz.-Ujvártt Bogedzsán ur kereskedésében, Deésen a Veresfogadóban, Besztercezen a városi nagy vendéglőben a piacon a honnét az elindulás is tör-ténik.

Kolozsvártt, augusztus 13-án 1873.

Biasini gyorsutazási igazgatósága.

Nyiltér.

[44—60]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte **hugycsöszüküléseket, magömléseket** gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülés és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal-válasz adatik.

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

Arlejtési hirdetmény buza, tengeri és rozs szállításra.

A nagy-bányai kincstári bánya és jószágkerületi munkások számára szüksége 36870 bécsi mérő tisztabuza, 24860 bécsi mérő tokéletes száraz tengeri és 13080 bécsi mérő gazdag rozs, melyekből:

Nagy-Bányára, 20450. mérő buza, 12640 mérő tengeri és 6900 mérő rozs. — Kapnikbányára 10000 mérő buza, 4720 mérő tengeri és 2760 mérő rozs — Sztrimbulyvidékére, 6420 mérő buza — 7500 mérő tengeri és 3410 mérő rozs részletenkint leend szállítandó, f. év **september 25-én** a nagy-bányai magy. kir. jószágigazgatóság irodájában lepecsételt írásbeli ajánlatok után árlejtés fog tartatni.

Vallalkozni szándékozók erről oly módon értesítettnek, miszerint 10 százalék bányapénzzel lepecsételt ajánlataikat, melyek a felvállalt mennyiség után 20 százalékra a vállalkozó által kiegészítendőek lesznek, f. év september 25-én délelőtti 10 óráig a nagy-bányai jószágigazgatóság irodájában adják be,— későbbi ajánlatok semmi ürügy alatt el nem fogadhatnak.

A szállítási feltételek Nagy-Bányán, ugy Sztrimbulyban és Kapnikbányán az illelő gazdasági irodákban, akármely órában megtekinthetők. Nagy-Bányán augusztus 22-én 1873.

A magy. kir. gazdasági hivatal által.

909

1—3

A „Victoria“ piaczi házánál kiadó szállások.

I. Emeleten: négy szoba, konyha, előszoba.

II. Földszinten: öt szoba, előszoba.

Kivehetők részben vagy egészben.

Értekezhetni a házmesternél ugyanott,

piaczsor 7 sz. a.

904

3—3

908

2—3

Sz. 4889. — 1873.

Hirdetmény.

Melynélfogva köztétetik: mikép az egészségügyi bizottmány javasolta alapján, — miután a Cholera járvány ezen sz. kir. városban oly mérvben szelődött, hogy bárminő nagyobb szerű gyülekezet megtartható; az itten minden év **september hó 4-én** tartatni szokott ugynevezett **Rozalia** napi országos vásár, az azt 3 napon át megelőző baromvásárral együtt leendő megtartását a képviselőbizottság mai napon tartott közgyűlésében meghatározta.

M.-Vásárhely sz. k. város tanácsának 1873. augusztus hó 23-án tartott üléséből.

A városi tanács

A bécsi világtárlat látása mesés meglepetést nyujt. A jelenkor ez egyetlen nagyszerűségének

882

14—20

Erdélyben a legnagyobb úti kellék gyári raktár Csapó Sándornál Kolozsvártt.

u. m.

- 500 darab úti faláda osztályzattal és a nélkül . . . . . 4 frt. 80—20 irtig.
- 1000 „ úti bőrdönd . . . . . 2 frt 80 krtól 40 frtig.
- 500 „ kézi táská . . . . . 80 krtól, 5 frtig.
- 300 „ úti táská . . . . . 1 frt 50 krtól, 10 frtig.
- 60 „ felszerelt úti készlet . . . . . 5 frtől, 40 frtig.
- 500 „ szivar- és pénztárca, zsebbevaló és oldalt függő . . . . . 30 krtól, 5 frtig.
- 300 „ zsebbeli gyufatartó . . . . . 10 krtól, 2 frtig.
- 5000 „ zsebkés . . . . . 20 krtól, 8 frtig.
- 3000 „ sétatálcza . . . . . 30 krtól, 10 frtig.
- 500 „ eső- és napernyő . . . . . 1 frt 10 krtól, 15 frtig.

- 50 darab gummi-köpeny . . . . . 10 frtől, 24 frtig.
- 500 „ szürke szemüveg és czvikker . . . . . 1 frtől, 2 frt 50 krig.
- 5000 „ fog- és körömkefe . . . . . 10 krtól 3 frtig.
- 2000 „ ruha- és hajkefe . . . . . 50 krtól, 3 frtig.
- 5000 „ mindenféle fésű . . . . . 10 krtól, 1 frtig.
- 2000 „ fürdő és közöns. viselő kalap . . . . . 60 krtól, 4 frtig.
- 200 „ oldaltáska, nők és férfiak számára . . . . . 2 frtől, 10 frtig.
- 100 „ biztonsági úti pácza . . . . . 1 frt 50 krtól, 5 frtig.
- 100 „ Revolver . . . . . 8 frtől, 30 frtig.

Legdusabb választék mindentéle közönséges és legfinomabb illatszerekből, szappanyokból, hajkenőcsökből, fogporokból és pépekből.

5000 pár férfi, női és gyermek cipők.

Látogatására Kolozsvárról Bécsbe és vissza

III. osztályban csak 19 ft 59. a II. oszt. csak 29 ft 41 kron.

minden szombat és szerdán indulhatni a reggeli vonatral és 30 napra érvényes jegyet válthatni a

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főtér br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főtér, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözüvények, rovatos ivenek, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárcédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb ártak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NEZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papirok a legelső papir-gyárakból szereztetnek be. és azok **a hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**,
a legszükségesebb mintázatokból kész raktárt tart, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosíttatik.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.